

Тема 2: Модерна українська культура

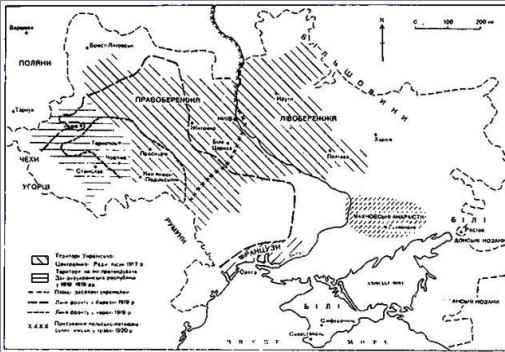
- Десяте квітня
- Урок 2 : Культурне і духовне життя в Україні 1917-1921 рр.

План уроку

1. Література
2. Театральне мистецтво
3. Музичне та хорове мистецтво
4. Образотворче мистецтво
5. Архітектура
6. Церковне життя
7. Висновки

Визвольна боротьба українського народу 1917-1921 рр.
 відкрила нову сторінку в історії культури. Крах
 Російської імперії з її багатовіковою
 централізаторською і русифікаторською політикою,
 боротьба за утворення суверенної української держави,
 глибокі соціально-економічні зрушення і пов'язана з цим
 хвиля сподівань та надій викликали духовне піднесення
 в суспільстві, яке проявилось у галузі культурного
життя.

Література

Літературний процес в Україні 1917-1921 рр. пов'язаний як з іменами вже відомих письменників і поетів, так і з новими іменами літераторів.

О, поведи ж нас, лицарський
духу,
По вільній стежці життя і руху,
На тихі води,
На ясні зорі,
І в цю велику, страшну
годину,
З'єднай в єдину всю Україну, -
писав Олександр Олесь
наприкінці 1918 р.

Ця частина з
ступила до
ського. Там
андр Олесь,
димир Сосюра

Олександр Олесь
(1878—1944)

Остап Вишня
(1889—1956)

Володимир Сосюра
(1900—1961)

Павло Тичина
(1891—1967)

*Емоційно-радісним збудженням
просякнута поема молодого Павла
Тичини «Золотий гомін», написана
1917 р.*

*Присвячена
святкуванню з
нагоди
проголошення
Першого універсалу
Центральної Ради .*

Помітною течією в поезії цього періоду був романтизм, що його представляли В. Сосюра, В. Чумак, В. Еллан-Блакитний та інші.

Володимир Сосюра
(1898—1965)

автобіографічний твір "Третя рота"

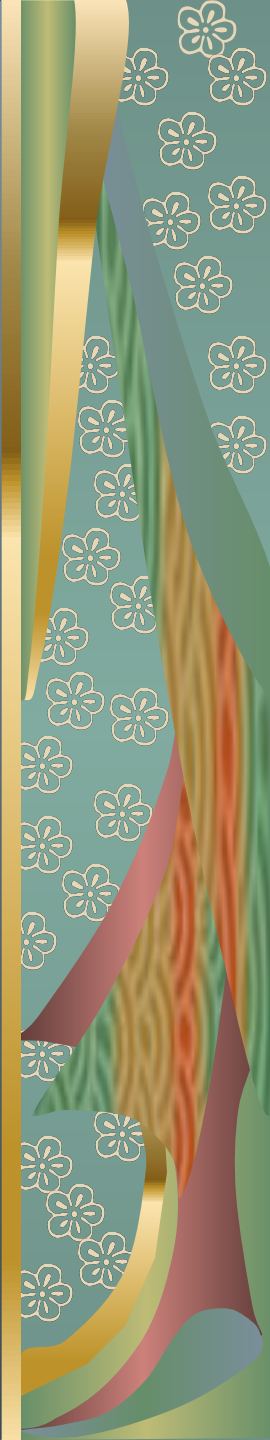
В. Г. Чумак.

книга віршів "Заспів"

Василь Еллан-Блакитний

книга віршів "Удари молота і серця"

Гурток молодих українських літераторів, які об'єдналися навколо журналу «Книгар», започаткував знамените літературне угруповання «неокласиків». Це - М. Зеров, П. Филипович, М. Рильський, М. Драй-Хмара, Ю. Клен (О. Бурггардт).

Микола Зеров

П. Филипович

М. Т. Рильський.

Істецтво

знала театральна
нований Український
інших творчих

ворив на державні всі

- Український театр драми та опери, заснований за гетьмана, був реорганізований в Український Радянський театр
- 1919 р. був для театру знаменний рік, коли з'явився колектив молодих митців на чолі І. Франка
- 1919 р. було засновано Новий український театр І. Франка, на чолі якого стояв І. Франко

<https://www.youtube.com/watch?v=BZM04VgW9RY>

Лесь Курбас

Музичне та хорове мистецтво

Мистецтво музики

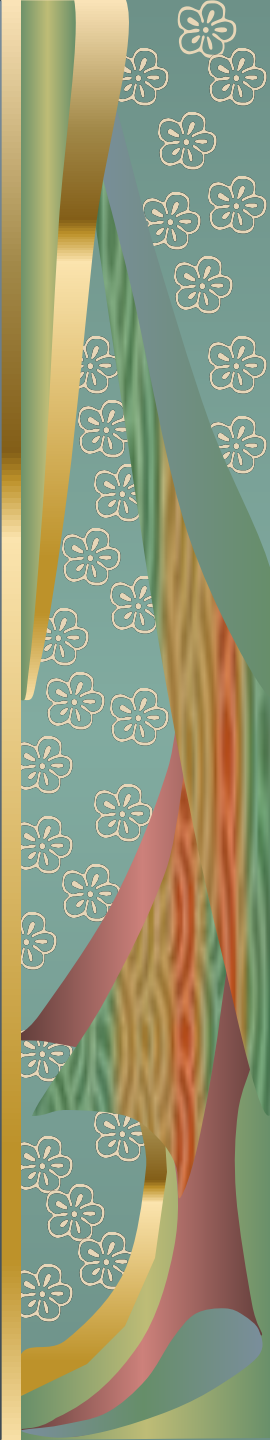
Симфонічні
оркестри

Республіканський
симфонічний
оркестр імені М. Лисенка

Професійні хори

Державна
Українська
мандрівна капела

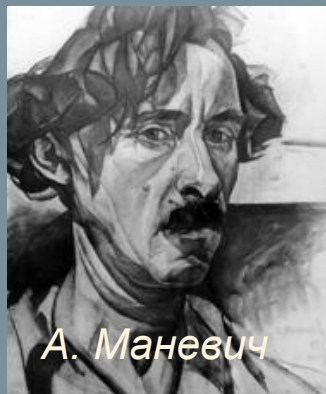
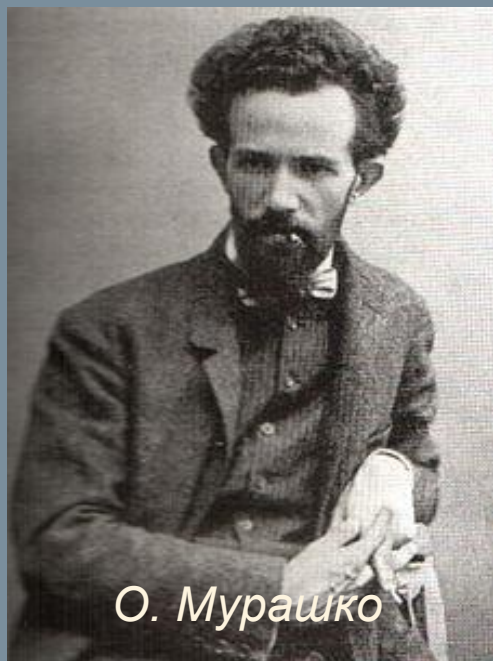
Українська
республіканська
капела

Образотворче мистецтво

Визначним явищем в історії українського мистецтва було утворення Української академії мистецтв. Активно цьому сприяли М. Грушевський - голова Центральної Ради, І. Стешенко — генеральний секретар освіти, М. Біляшівський — директор Київського міського музею, інші визначні політичні діячі, художники.

Видатні українські художники Михайло Бойчук, Микола Бурачек, Михайло Жук, Василь та Федір Кричевські, Абрам Маневич, Олександр Мурашко, Георгій Нарбут стали першими членами Академії мистецтв, заснованої в 1917 році

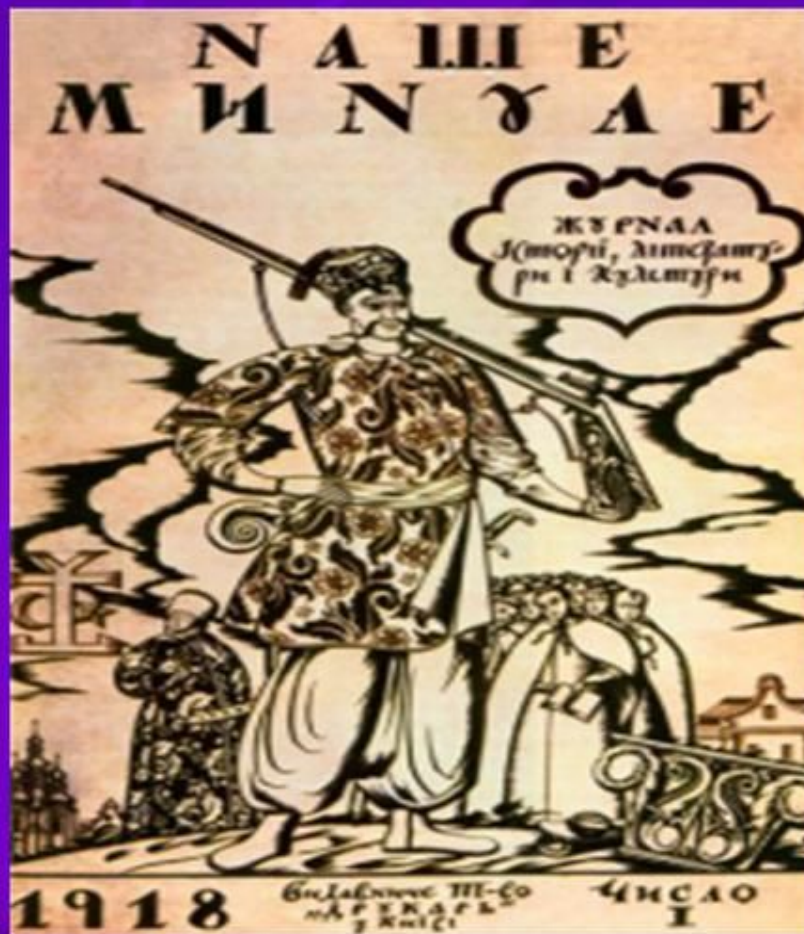

Нарбут Георгій

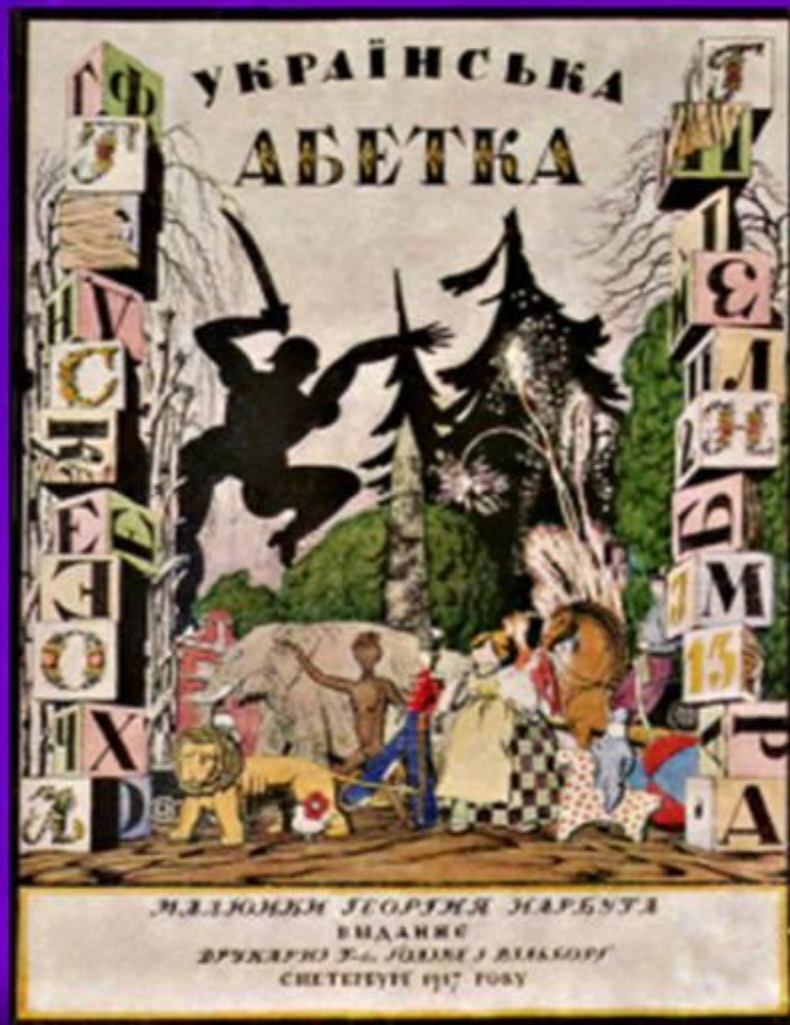
З 1917 р. в Україні працював видатний графік Г. Нарбут. На замовлення Центральної Ради, а пізніше гетьманського уряду він виконував проекти грошових знаків, поштових марок, державного герба і печатки, форми для війська, обкладинок до ратифікаційних актів, грамот з нагоди різних урочистих подій тощо.

Г. Нарбут. Обкладинка журналу

Українська абетка Г. Нарбута

Г. Нарбут. Вибори кошового атамана

Герб Української Держави. 1918 р.

Радянський плакат

MyShared

Плакат 1920 р.

Плакат 1921 г.

MyShared

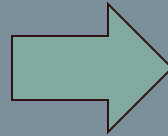
Архітектура

У травні 1919 р. було опубліковано декрет РНК УСРР «Про знесення з майданів та вулиць пам'ятників, збудованих царям та царським посіпакам». Натомість рекомендувалося відкривати пам'ятники видатним революціонерам. У Києві, Харкові, Одесі, Катеринославі були відкриті пам'ятники К. Марксу, встановлені погруддя В. Леніна, Я. Свердлова, Р. Люксембург, Ф. Енгельса. Особливої художньої цінності вони не мали і служили своєрідними ідеологічними символами нового режиму.

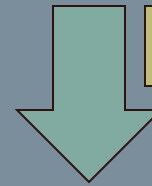

Церковне життя

Події української революції і боротьби за збереження державної незалежності справили істотний вплив на релігійне життя України.

В середовищі духовенства і віруючих України стало поширюватися прагнення до демократизації церковного життя і повернення до статусу незалежності (автокефалії) Української православної церкви.

Початок русифікації української церкви

Вперше бажання мати цілком незалежну від РПЦ Українську автокефальну православну церкву (УАПЦ) було висловлене на Подільському та Полтавському єпархіальних з'їздах, що відбулися навесні 1917 р. Наприкінці весни 1917 р. з ініціативи протоієрея Василя Липківського було засновано «Братство воскресіння»

Прибічники УАПЦ

Уряд гетьмана
Скоропадського

УАПЦ

Директорія

Виступала
проти УАПЦ

РПЦ

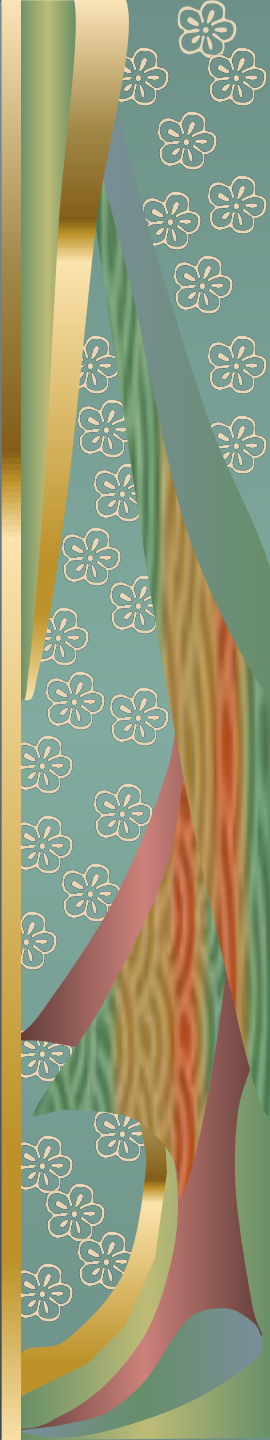

21 жовтня 1921 р. під час собору, на який зібралося 500 делегатів (у тому числі 64 священники), Рада зробила рішучий крок. Нехтуючи канонами та ігноруючи погрози ієрархів, Рада обрала одного із своїх членів, священника **Василя Липківського**, митрополитом, який тут же висвятив архієпископа й чотирьох єпископів. Вони, в свою чергу, рукопоклали кількасот священників та дяків. Далі Рада підтвердила свою попередню ухвалу створити Українську автокефальну православну церкву (УАПЦ). Нова церква швидко зростала. У 1924 р. вона вже мала 30 єпископів, близько 1500 священників, понад 1100 парафій (із загальної їхньої кількості).

Висновки

- *Охопивши порівняно невеликий часовий проміжок, культурні процеси 1917-1921 рр. посіли в історії українського народу помітне місце. Вони відбувалися на зламі історичних епох, втілюючи в собі яскраві, неповторні ознаки того часу і багато в чому суттєво сприяли подальшому розвитку української культури.*
- *Таким чином, у 1917-1920 рр. відбулися глибокі зміни в становищі церкви в суспільстві. Після перемоги більшовиків вона перетворилася на об'єкт переслідувань і репресій. За цих обставин у православ'ї України посилювався розкол, формувалися передумови для створення Української автокефальної православної церкви (УАПЦ).*

ДОМАШНЯ РОБОТА

- Підготувати таблицю «Досягнення в культурі урядів УЦР, Гетьманату та Директорії»

